

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a Mgr. et Ing. et Bc. Radovana Havelce v právní věci stěžovatele **P. S.**, zastoupeného JUDr. Martinem Schulhauserem, advokátem se sídlem v Karviné – Fryštát, Karola Šliwky 125, za účasti **Krajského úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem v Ostravě – Moravská Ostrava a Přívoz, 28. října 117, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 4. 2007, č. j. 58 Ca 43/2006 – 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 19. 4. 2007, č. j. 58 Ca 43/2006 - 19, zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství (dále jen „krajský úřad“) ze dne 27. 11. 2006, č. j. MSK 173272/2006, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Karviné, odboru dopravy ze dne 20. 9. 2006, č. j. OD/2659/2006, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniiemi podle ustanovení § 30 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) a uložena mu pokuta ve výši 13 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v řízení všech motorových vozidel na dobu 20 měsíců. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že stěžovatel byl v souvislosti s nařízením ústního jednání na 13. 6. 2006, 16. 8. 2006 a 20. 9. 2006 vždy řádně poučen podle ustanovení § 59 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, včetně upozornění na telefonní číslo, kde se může případně

omluvit a sjednat nový termín ústního jednání. Stěžovatel se včas omluvil k ústnímu jednání na 13. 6. 2006 (předložil potvrzení o pracovní neschopnosti) i k ústnímu jednání na 16. 8. 2006 (zvolil si advokáta, který měl na tento termín nařízení jednání u soudu). Správní orgán I. stupně tyto omluvy přijal a stanovil nový termín ústního jednání na 20. 9. 2006 v 10,30 hod., k němuž byli stěžovatel a jeho zástupce řádně obesláni s dodržением lhůty podle ustanovení § 49 odst. 1 správního řádu. Písemná omluva stěžovatele k tomuto ústnímu jednání ze dne 19. 9. 2006 podaná téhož dne k poštovní přepravě, byť s přiloženým potvrzením o pracovní neschopnosti, však nebyla doručena správnímu orgánu I. stupně před zahájením ústního jednání (zaregistrována podatelnou dne 20. 9. 2006 v 11,28 hod.), a proto ji nebylo možno považovat za řádnou omluvu podle ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Hodnocení toho, zda jde o náležitou omluvu nebo důležitý důvod provádí správní orgán. V tomto případě správní orgán I. stupně sídlí v Karviné - Fryštátu, tedy ve stejném městském obvodu jako je sídlo advokátní kanceláře zástupce stěžovatele. Stěžovatel, ani jeho zástupce nevyužili jiný způsob (mimo doporučený dopis) komunikace se správním orgánem uvedený v ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu (ústní podání do protokolu, elektronické podání, fax, dálkopis, zvukové podání, apod.), ani si dne 20. 9. 2006 v dopoledních hodinách, např. telefonicky, neověřili, zda písemná omluva byla včas doručena. Za tohoto stavu bylo třeba považovat nepřítomnost stěžovatele u ústního jednání za účelové jednání směřující k dosažení zániku odpovědnosti za přestupek ve smyslu ustanovení § 20 zákona o přestupcích. Krajský soud proto dovodil, že u stěžovatele nešlo o omluvu náležitou a věc bylo možno projednat v nepřítomnosti stěžovatele.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že správní orgán I. stupně dne 20. 9. 2006 rozhodl ve věci, ačkoliv se řádně omluvil. Jelikož se zástupce stěžovatele dozvěděl o důvodech, které bránily stěžovateli dostavit se k ústnímu jednání, až v dopoledních hodinách dne 19. 9. 2006, provedl ještě tohoto dne v dopoledních hodinách písemnou omluvu, kterou zaslal poštou. Zástupce stěžovatele vycházel z konkrétních znalostí místních poměrů, že Magistrát města Karviné přebírá poštu mezi 07,00 hod. a 08,00 hod., a proto předpokládal, že písemná omluva bude doručena včas. Ostatně i na písemném předvolání je uvedeno, že omluvu je třeba učinit zpravidla písemně. Je proto nepochybné, že správní orgán I. stupně měl doručitou omluvu ještě před zahájením ústního jednání dne 20. 9. 2006, neboť opačný důkaz předložen nebyl. Nelze proto klást stěžovateli k tíži, že způsob vnitřní organizace správního orgánu I. stupně způsobil doručení až v 11,28 hod., když na podatelnu byla písemnost s omluvou doručena ještě před začátkem ústního jednání. V důsledku této vady řízení mu bylo znemožněno uplatňovat a navrhopvat důkazy na svou obhajobu. Stěžovatel proto požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský úřad ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že s ohledem na dosavadní průběh řízení a na to, že k ústnímu jednání bylo předvoláno 6 svědků, lze nepřítomnost stěžovatele považovat za obstrukci. Krajský soud přesvědčivě v odůvodnění svého rozsudku rozebral, z jakých důvodů nebylo možno k omluvě přihlédnout. Těsně před začátkem ústního jednání bylo na podatelně ověřováno, zda nedošla omluva, ale nic takového zjištěno nebylo. Z evidenčního karty dokumentu bylo naopak zjištěno, že písemnost s předmětnou omluvou byla na podatelně zaregistrována dne 20. 9. 2006 v 11,28 hod., tedy hodinu po začátku ústního jednání. Stěžovatel nemohl důvodně spoléhat na včasné doručení omluvy, která byla podána k poštovní přepravě jeden den před ústním jednáním, když měl a mohl využít jiné

prostředky omluvy (telefonicky, osobně, e.maiem, apod.). Krajský úřad proto navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Z obsahu spisu vyplývá, že dne 12. 5. 2006 bylo stěžovateli doručeno oznámení o zahájení přestupkového řízení podle ustanovení § 47 správního řádu ve věci přestupku podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) a § 30 odst. 1 písm. i) zákona o přestupcích, kterého se měl dopustit dne 2. 3. 2006 kolem 18,30 hod. v K. – D. na L. ulici poblíže domu č. 233, kdy jako řidič automobilu, po předchozím požití alkoholických nápojů, dvakrát narazil do vozidla stojícího v protisměru, dopravní nehodu neohlásil policistovi, ačkoliv došlo ke hmotné škodě na majetku třetí osoby, odmítl se podrobit dechové zkoušce ke zjištění, zda byl ovlivněn alkoholem a neučinil opatření proti neoprávněnému používání vozidla jinou osobou. Oznámení obsahuje mimo jiné i poučení o tom, že nemůže-li se dostavit ze závažných důvodů ke správnímu orgánu, je povinen se bezodkladně s uvedením důvodů omluvit, zpravidla písemně, resp. na uvedeném telefonním čísle, kde mu bude sděleno, zda důvody omluvy lze považovat za vážné a popřípadě s ním bude sjednán nový termín. Oznámení současně obsahuje i poučení podle ustanovení § 74 odst. 1 správního řádu o možnosti projednat věc v jeho nepřítomnosti v případě, pokud se odmítne dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Stěžovatel se poté včas omluvil k ústnímu jednání na 13. 6. 2006 (předložil potvrzení o pracovní neschopnosti) i k ústnímu jednání na 16. 8. 2006 (zvolil si advokáta, který měl na tento termín nařízení jednání u soudu). Správní orgán důvody těchto omluv uznal a stanovil další termín ústního jednání na 20. 9. 2006 v 10,30 hod., k němuž byli stěžovatel a jeho zástupce řádně obesláni s dodržáním lhůty podle ustanovení § 49 odst. 1 správního řádu. Dne 19. 9. 2006 podal zástupce stěžovatele na poště v Karvině 1 písemnost datovanou téhož dne, v níž žádal o odročení nařízeného ústního jednání z důvodu onemocnění stěžovatele, kterou doložil potvrzením o pracovní neschopnosti stěžovatele od 19. 9. 2006. Toto podání bylo doručeno podatelně Magistrátu města Karviná dne 20. 9. 2006 a je opatřeno poznámkou „zap. 11,28“. Z protokolu o ústním jednání ze dne 20. 9. 2006, které bylo zahájeno v 10,30 hod., je pak patrné, že se nedostavil stěžovatel, ani jeho zástupce a důvod své nepřítomnosti nesdělili. Posléze byl proveden výslech 6 svědků a následně bylo vydáno rozhodnutí ve věci.

Podle ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích lze věc projednat v nepřítomnosti obviněného z přestupku jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednávání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo bez důležitého důvodu.

Za vadu řízení by bylo třeba považovat stav, pokud by věc byla projednána v nepřítomnosti obviněného z přestupku, který se sice nedostavil bez náležité omluvy, ale byla by zde existence důležitého důvodu. Z hlediska povinnosti součinnosti obviněného z přestupku však musí správní orgán i při existenci důležitého důvodu vyhodnotit též závažnost skutečnosti, pro kterou mu obviněný z přestupku nedoručil náležitou omluvu. Na druhou stranu náležitá omluva vždy předpokládá existenci důležitého důvodu. Hodnocení toho, zda se v konkrétním případě jedná o náležitou omluvu, resp. důležitý důvod, provádí správní orgán i s ohledem na dosavadní průběh řízení. Proto i důvod, který může být dostatečný pro přeložení prvního ústního jednání, již nemusí být dostatečný i pro jeho další přeložení.

Nejvyšší správní soud nepovažuje za opodstatněný stěžejní stížní bod kasační stížnosti, v němž stěžovatel namítá, že správní orgán I. stupně dne 20. 9. 2006 rozhodl v rozporu se zákonem ve věci, ačkoliv se řádně omluvil z ústního jednání, které se konalo tohoto dne. Není akceptovatelná argumentace stěžovatele, že jelikož se jeho zástupce dozvěděl o důvodech, které bránily stěžovateli dostavit se k ústnímu jednání, až v dopoledních hodinách dne 19. 9. 2006, zaslal ještě tohoto dne v dopoledních hodinách písemnou omluvu prvostupňovému správnímu orgánu poštou. Zástupce stěžovatele je advokát, který je podnikatelem ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 513/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 85/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mu mimo jiné ukládal, že je povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny (§ 16 odst. 1) a že při výkonu advokacie je povinen jednat čestně a svědomitě, využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné (§ 16 odst. 2). Nejvyšší správní soud nepovažuje předmětnou omluvu stěžovatele za omluvu učiněnou v souladu s ustanovením § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a v souladu se zásadou řádného výkonu advokacie. Zástupce stěžovatele jako advokát při zastupování podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nepostupoval plně v souladu s ustanovením § 16 odst. 1, 2 zákona č. 85/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zástupce stěžovatele věděl, že ve věci probíhá správní řízení a že již dvakrát bylo z důvodů na straně stěžovatele odročeno nařizené ústní jednání a že k ústnímu jednání dne 20. 9. 2006 byli oba řádně a včas předvoláni. Nic proto nebránilo v tom, aby v důsledku onemocnění stěžovatele se buď zástupce stěžovatele sám zúčastnil výsledku předvolaných svědků nebo učinil všechna potřebná opatření k náležité omluvě stěžovatele před zahájením ústního jednání. To je zvláště významné za situace, kdy o novém termínu ústního jednání rozhoduje správní orgán, který přitom posuzuje náležitost omluvy a závažnost důvodů nedostavení se obviněného z přestupku. Zástupce stěžovatele se však pouze spokojil s písemnou omluvou stěžovatele prostřednictvím poštovní přepravy pouhý jeden den před konáním ústního jednání a ke správnímu orgánu se ani on nedostavil, aby mohl nepřítomnost stěžovatele blíže objasnit a vyčkat posouzení omluvy stěžovatele správním orgánem. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem, že s ohledem na sídlo správního orgánu I. stupně a advokátní kanceláře zástupce stěžovatele ve stejném městském obvodu Karviné nebyl žádný problém omluvu stěžovatele oznámit i jinými prostředky, kterou jsou v souladu s ustanovením § 37 odst. 4 správního řádu (osobní doručení písemné omluvy do podatelny správního orgánu I. stupně již dne 19. 9. 2006, ústní podání do protokolu, elektronické podání, fax, dálkopis, telefon, apod.). Nic takého však stěžovatel, ani jeho zástupce neučinili. Předání omluvy stěžovatele k poštovní přepravě pouhý jeden den před konáním nařizeného ústního jednání, aniž stěžovatel či jeho zástupce využili k omluvě z ústního jednání příkladmo uvedené jiné prostředky, a aniž si ještě dne 20. 9. 2006 v dopoledních hodinách ověřili, zda písemná omluva ze dne 19. 9. 2006 byla včas doručena, tudíž vykazují znaky omluvy, která neodpovídá ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Krajský soud proto vzhledem k předchozímu průběhu řízení a k uvedeným skutečnostem správně vyhodnotil omluvu stěžovatele jako nenáležitou. Z uvedeného rovněž vyplývá, že postupem správních orgánů nebyla porušena procesní práva stěžovatele ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 zákona o přestupcích, podle něhož obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, jakož i podávat návrhy a opravné prostředky.

Nejvyšší správní soud vzhledem k uvedenému nemůže přiznat důvodnost ani stížnímu bodu, v němž stěžovatel poukazuje na to, že jeho zástupce vycházel z konkrétních znalostí

místních poměrů, podle nichž Magistrát města Karviné přebírá poštu mezi 07,00 hod. a 08,00 hod., a proto předpokládal, že písemná omluva bude doručena včas. Pro včasnost omluvy neúčasti u ústního jednání není u stěžovatele významný, ať skutečný či domnělý, okamžik přebírání pošty mezi 07,00 hod. až 08,00 hod. zaměstnanci Magistrátu města Karviné, protože tento okamžik je závislý na mnoha skutečnostech a leckdy i nahodilostech, které nezávisle na lidské vůli mohou nastat (různé poruchy zařízení, povětrnostní podmínky, apod.). Rozhodující je však to, že správní orgán se má o omluvě dozvědět ještě v době před zahájením ústního jednání, která musí být přiměřená z hlediska manipulace s písemností i pro tento orgán a nikoliv jen pro držitele poštovní licence. Proto musí účastník řízení pro omluvu neúčasti zvolit dobu podání písemnosti s takovým časovým odstupem, který činí doručení a předložení písemnosti příslušnému adresátovi vůbec reálným. Předání zásky s omluvou neúčasti k poštovní přepravě jeden den před konáním nařízení ústního jednání, byť to mohlo být z objektivních důvodů, s předpokladem jistého doručení není reálné a jisté z toho hlediska, že bude včas doručeno. Proto měl také zástupce stěžovatele volit i prostředky uvedené v ustanovení § 37 odst. 4 správního řádu, které jsou zcela jednoduché a bezproblémové, kterými by mohl zajistit náležitou omluvu. Omluva samozřejmě není vázána jen na písemnou omluvu, která je příkladmo uváděna na předvoláních, ale na všechny prostředky, jimiž lze zajistit včasnou informovanost správního orgánu. Stěžovatel však jiný způsob omluvy neúčasti mimo písemnou formu nezvolil. Je proto zcela nepodložený závěr stěžovatele, že správní orgán I. stupně měl doručnou omluvu ještě před zahájením ústního jednání dne 20. 9. 2006, neboť opačný důkaz předložen nebyl. Pokud tedy tohoto dne v 10,30 hod. bylo na podatelně zjištěno, že žádná omluva od stěžovatele ještě nepřišla a písemnost s omluvou byla zaregistrována až v 11,28 hod. (tedy až po skončení ústního jednání a vydání rozhodnutí), jedná se o skutečnost, která nemůže jít k tíži správního orgánu.

Nejvyšší správní soud proto z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst.1 s. ř. s.). O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud již nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože rozhodl přednostně ve věci samé.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a krajskému úřadu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. září 2007

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu